

Герої та героїні балад



Що спитав у нас Згадайко?

1. Згадайте значення слова **фольклор**.
2. Назвіть **основні риси** фольклорних творів.
3. Які **фольклорні твори** ви вивчали на уроках зарубіжної літератури?
4. Згадайте, що таке **сюжет**.

ФОЛЬКЛОРНА БАЛАДА

Баладами здавна в Західній Європі називали **сюжетні пісні**. Ці пісні оповідали про якісь надзвичайні пригоди і супроводжувалися танцювальними рухами.

Баладні пісні існували у фольклорі багатьох європейських країн. Цей жанр був напрочуд різноманітним і в різних народів мав свої національні особливості.

Проте фольклорні балади мають деякі спільні риси. Насамперед, в **основі баладної пісні** — *оповідь про незвичайну подію*. У баладах є **персонажі**, діалоги й монологи, швидкий і **напружений розвиток дії**.

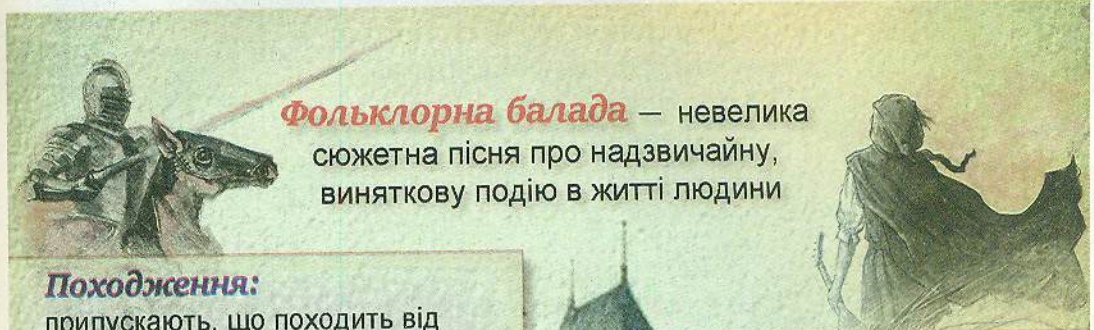
В центрі уваги баладних пісень особливі, переважно **трагічні**, події (війна, ворожнеча, ревності, смерть, помста тощо). У баладах через взаємини людей зображено історичну епоху.

Тематика балад найрізноманітніша: **побутова, казкова, легендарна, любовна, героїчна, історична**. Тому персонажами цих сюжетних пісень можуть бути як звичайні люди, так і королі, лицарі та розбійники; як реальні історичні особистості, так і чаклуни, русалки й ельфи.

Досі особливо популярними залишаються **історичні** англосотландські балади — цикли пісень про середньовічні війни та міжусобиці, а також балади про легендарного англійського стрільця **Робіна Гуда**, складені в XIV–XVII століттях.



Наприкінці XV століття популярні баладні сюжети стали записувати, досліджувати і видавати, завдяки чому значна кількість пісенних текстів збереглася донині.



Фольклорна балада — невелика сюжетна пісня про надзвичайну, виняткову подію в житті людини

Походження:

- припускають, що походить від
- танцювально-хороводних пісень,
 - героїчних пісень,
 - календарних пісень,
 - обрядових пісень

Виникла баладна пісня в добу Середньовіччя у XII – XIV ст. у фольклорі багатьох європейських народів (в Англії, Шотландії, Франції, Іспанії, Україні та інших)

Особливі риси:

- напружений розвиток дії;
- швидкий перебіг подій;
- несподіваний фінал;
- діалогічність, емоційність;
- музичний супровід.

У центрі уваги трагічні події, але відомі балади і жартівливого змісту

Що спитав у нас Згадайко?

1. Згадайте, які твори ми називаємо **фольклорними**.
2. Розкажіть про особливості **фольклорних балад**.
3. Як, на вашу думку, виконували фольклорні балади?



КОРОЛЬ ЛІР І ЙОГО ДОЧКИ

(давньоанглійська балада)

У Англії колись був король Лір
І панував собі на честь і славу,
Мав повагу він і в сусідів мир,
І забезпечену державу.
Між іншими достатками його
Були також три доні гожі.



Прегарні й свіжі, що перевищали
Красою три червоні рожі.
Та королю схотілося старому
Раз їм питання пропонувати:
«Котра з дочок моїх найбільш
Мене потрафить ублажити,
Потіха старості моєї — ви,
Тож хай по черзі кожна скаже,
Яку найбільшу любов мені
Вона ділами своїми докаже».



Регана, з них найстаршая, рекла:
«Мій отче, як мені вас не любити?
Якби яка пригода надійшла,
Готова я за вас і кров пролити».

[...] «І я, — сказала друга на те, —
Волю хоч би найтяжче бідувати,
Прийняти муки й ганьбу, ніж би ви
Біди якої мали зазнавати». [...]

«Тепер мені, — король старий сказав, —
Яснішою будучність стала.
Та ще ти, наймолодшая моя,
Свого слова не сказала». —
«Я рада, — мовила Корделія, —
Обов'язок дитячий весь сповняти,

Слухняна бути вам у всім,
А більш не в силі я нічого вам сказати».

«Так ти, — рік він, — не можеш більш нічого
Дать, ніж повинність повелить дитяча?
То видно, що твоя любов до мене

Не дуже вірна та гаряча.
То ж будь прогнана з мого двору!
Не хочу знати нелюбої дитини.
І з мого царства не дістанеш ти
По моїй смерті ні частини». [...]

Отак дві старші сестри обійшли
Старого короля облесними словами,
Найменшу ж через королівський гнів
В ту ж мить протурено за брами.
Мов сирота, пішла Корделія,



Блукаючи від міста до села,
Ні в Англії в селі, ні в місті жоднім
Собі притулку не знайшла.

Аж як до Франції дісталася,
Скінчилася її недоля;
На кращім ґрунті запишалася,
Мов гарний цвіт з чужого поля.
Король французький як пізнав її,
Не дбаючи на гнів отця старого,
За королеву взяв її до себе
На радість королівства свого.

В дочки найстаршої живе
Старий король тим часом:
Що зразу там було мов медове,
Те незадовго стало квасом.
Регана при своїм дворі його
Держати з невеликим почтом мала,

То почет той у скорому часі
Увесь від нього відібрала. [...]

«Чи се ж така твоя заплата
За те, що царство все своє
Я вам віддав? Тепер донька для тата
Й малої дрібки того не дає!
О ні! Ще до своєї Гонореллі,
Сестри твоєї меншої піду.
Вона не буде так, як ти, лукава
І зглянеться на батькову біду».

Поїхав чвалом він у двір її
Та пожалівся на свою пригоду.
«Так вам і слід! — почув від лютої змії. —
Сестра вам жодну не вчинила шкоду.
У мене захисту для вас нема,
Хіба що з слугами на кухні жити
Захочете та тее їсти й пити,
Що не доїм і не доп'ю сама».

Почувши се, король заплакав гірко,
Бо голод докучав йому і спрага:
«О най же світ увесь почує, до чого
Веде батьківська нерозвага!

